

LUND UNIVERSITY

Praktverk om operans jazzgossar

Tersmeden, Fredrik

Published in:

Opus : ett klassiskt magasin för musikintresserade

2020

Document Version:

Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Tersmeden, F. (2020). Praktverk om operans jazzgossar. *Opus : ett klassiskt magasin för musikintresserade*, (94), 51-51.

Total number of authors:

1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

Praktverk om operans jazzgossar

USA hade The Revellers, Tyskland Comedian Harmonists och Sverige Wiggers: manliga sånggrupper som på 1920-talet introducerade ett nytt sätt att sjunga stämsång, inspirerat av tidens nya musik, jazzen. I vart fall om vi därmed, i dåtidens anda, avser mer eller mindre synkoperad populärmusik i allmänhet.

Wiggers bildades 1929 och blev snabbt oerhört populära. Till skillnad från många av de tidiga instrumentalisterna i svensk jazz, vilka ofta var av arbetarbakgrund och fått sin skolning i militär- och skolorkestrar, hade Wiggersångarna gått den klassiska vägen: De var alla till vardags medlemmar av operakören.

När Vax Records nu presenterar Wiggers i helformat är det svårt att säga om det i första hand är en bok med tillhörande skivor eller tvärtom. Båda delarna står sig var för sig och kan också köpas så. Kanske är det ändå boken som imponerar mest, främst genom det oerhört rika bildmaterialet. Det kan vi tacka en av wiggerarna, basen Folke Rydberg, för. Han tog tidigt på sig rollen som gruppens arkivarie, och tack vare detta kan läsaren njuta av en sällsynt rikedom av allt från fotografier till affischer, biljetter och pressklipp. Den ackompanjerande texten av Rydbergs son Enar och Lasse Zackrisson framstår snudd på som ett tillbehör till bilderna.

Wiggers grundsättning var fyra, från 1938 fem, röster och ett piano. Så torde också gruppen oftast ha hörts på scen och i radio. På skiva hittar man den dock även med full orkester och ibland bara som bakgrund till en solovokalist som kan vara allt från Zarah Leander till Artur Rolén.

Hur låter det då? Samtidens recensenter fann gruppen så genuint jazzig att man stundtals tvivlade på att den var svensk – eller ens vit! Det gör nog inte en modern lyssnare, men visst finns här några jazzstandards (ofta i svensk språkdräkt) och stundtals ger man sig ut i yster scatsång och vokala ”breaks”. Men än oftare än New Orleans doftar det Wien och Bohuslän. Här hörs tango, sjömansvalser, käcka marscher och operettpotpurrier – kort sagt ett tvärsnitt av dåtida svensk schlager. Det som höjer Wiggers över genomsnittet är gruppens tekniska skicklighet parad med en lekfullhet och en humor som stundtals för tankarna till Povel Ramels olika stämsångsövningar ett par decennier senare. Även på skiva hör man att gruppen bör ha varit en upplevelse på scenen under sina årtal av folkparksturnéer.

Allt är förstås inte guld men sammantaget kan denna utgåva inte betecknas som annat än kulturgärning – och en njutbar sådan!

Fredrik Tersmeden

Wiggers – de första svenska jazzsångarna

Lasse Zackrisson, Enar Merkel Rydberg

Lasse Z Produktion AB/Vax Records

